

RECENZÍÓK

Cikkismertetés: Hogyan tesznek beteggé a városok? – A városi környezet rejtett veszélyei az egészségre

Article review: How cities make us sick? – The hidden health risks of urban environments

Ismertető: [Devosa Iván](#)

Doi: [10.58701/mej.18264](https://doi.org/10.58701/mej.18264)

Ismertetett cikk: Prior, J., Legg, R., & McIntyre, E. (2023). A participatory system map of the adverse influence of urban environments on population health: integrating urban development and preventive health expertise. *Public Health Research & Practice*. <https://doi.org/10.17061/phrp3342335>

Kulcsszavak: városi környezet; népegészségügy; rendszertérképezés; megelőzés; multidiszciplináris megközelítés

Keywords: *urban environment; public health; system mapping; prevention; multidisciplinary approach*

ELŐZMÉNYEK

Egyre több városfejlesztéssel és népegészségüggyel foglalkozó szakember szerez tapasztalatot abban, hogy miképp befolyásolja a városi környezet a lakosság egészségét, ezáltal is támogatva a megelőző népegészségügyi tervezést, megvalósítást és javítva az elérhető eredményeket. Ez a tanulmány az ausztráliai Sydney-ben dolgozó szakemberek növekvő szakmai érdeklődésére kívánt választ adni. A szerzők előzetes felmérést készítettek egy komplex, alkalmazkodó rendszerről, amely egy kölcsönösen összekapcsolódó és egymással interakcióba lépő, önálló szereplőkből és elemekből álló hálózat. A szakemberek interdiszciplináris tudásukat ötvözve, ebben a hálózatban próbálnak beavatkozásokat megvalósítani. A felmérés célja, hogy segítse a szakembereket a népegészségügyi megközelítések jobb integrációjában azáltal, hogy

összekapcsolja az elsődleges megelőzési stratégiákat a városi környezetben, közösen meghatározza a beavatkozási területeket a komplex, alkalmazkodó rendszerben, valamint segítse a rendszerben zajló többszintű kölcsönhatások jobb megértését.

MÓDSZERTAN

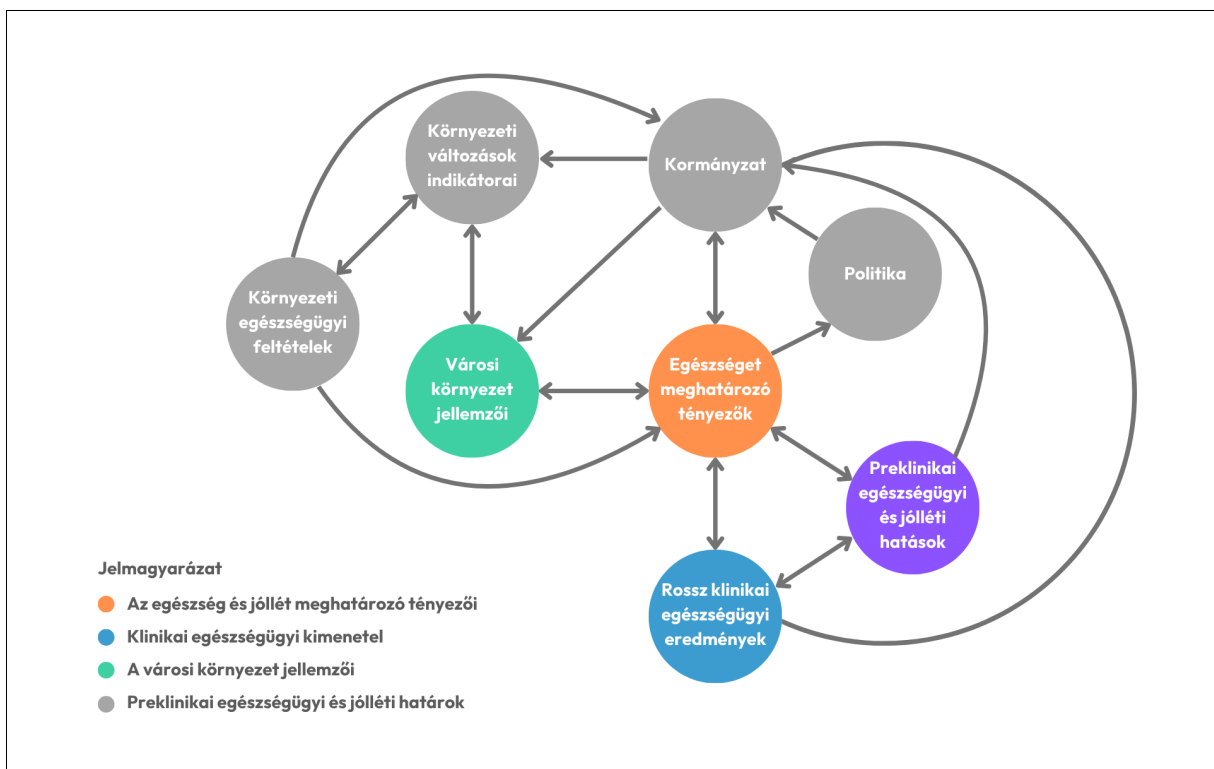
A felmérést, vagy másnéven rendszerterképet egy egyedi, részvételen alapuló térképezési (*Participatory System-Mapping*; PSM) eljárás segítségével fejlesztették ki, amely egy módosított Delphi-technika három fordulójából állt. A folyamat 2019 októbere és 2020 augusztusa között zajlott, és 15 városfejlesztési és népegészségügyi szakember vett részt benne, akik Sydney városi környezetében dolgoznak a népegészségügyi tervezés területén.

EREDMÉNYEK

A végleges rendszertérkép tartalmazta a helyi környezet jellemzőit, az egészség és jólét meghatározó tényezőit a városi környezetben, a preklinikai és klinikai egészségi hatásokat. Ez egy átfogó térképet biztosított a városi környezetek lakossági egészségre gyakorolt káros

hatásairól. A szakértők összeégében elégedettek a végleges térkép kialakításával kapcsolatban, bár a különböző tudományterületekről érkező szakemberek általában egyetértettek a beavatkozási prioritásokban, a konszenzus erősebb volt azok között, akik hasonló szakmai háttérrel rendelkeztek.

1. ábra: Sydney, Ausztrália városi környezetének lakossági egészségre gyakorolt kedvezőtlen hatásait bemutató rendszertérkép – makroszint (Saját szerkesztés Prior, J. és munkatársai nyomán)

KÖVETKEZTETÉSEK

A tanulmány rámutat arra, hogy a különböző szakterületekről érkező szakemberek kollektív tudása hatékonyan alkalmazható a rendszertérképezési folyamat során. Emellett bemutatja, hogy a rendszertérképezés módszere segíthet a komplex népegészségügyi problémák iránt érdeklődő szakembereknek abban, hogy átfogóbb képet kapjanak a komplex alkalmazkodó rendszerről a népegészségügyi

tervezés során. Ez elősegíti a közös prioritások meghatározását és értékes betekintést nyújthat a célzott beavatkozások kidolgozásához.

AJÁNLÁS

A városi környezet jelentős hatással van a lakosság egészségére, ezért a népegészségügyi szakembereknek és a városfejlesztőknek szorosabb együttműködésre

van szükségük a megelőző egészségügyi stratégiák hatékonyabb beépítése érdekében. A komplex alkalmazkodó rendszerek feltérképezése lehetőséget ad arra, hogy jobban megértsék a városi környezet és az egészségi állapot közötti összefüggéseket, valamint azonosítsák a legfontosabb beavatkozási pontokat. A multidiszciplináris megközelítés elengedhetetlen, mivel a különböző szakterületekről érkező szakértők együttes tudása hozzájárulhat a hatékonyabb népegészségügyi tervezéshez és az egészséget támogató városfejlesztéshez.

A prioritások közös meghatározása segíthet a megelőző intézkedések célzottabb alkalmazásában és a városi egészségügyi kihívások hatékonyabb kezelésében. A részvételen alapuló térképezési módszerek alkalmazása elősegítheti az együttműködés erősítését, valamint a különböző

ágazatok közötti kommunikáció javítását. A népegészségügyi szakembereknek javasolt a rendszerszemléletű megközelítés alkalmazása a várostervezésben, hogy az egészségmegőrzés szempontjai már a fejlesztések kezdeti szakaszában beépüljenek. A helyi környezet, az egészség és a jólét kapcsolatának mélyebb megértése hozzájárulhat a városok élhetőségének javításához.

A jövőben fontos lenne a rendszertérképezés eredményeinek gyakorlati alkalmazása, hogy a várostervezési döntések hosszú távon is támogassák a népegészségügyi célokat. Az ilyen együttműködési modellek elősegíthetik egy egészségtudatosabb városi környezet kialakítását, amely hosszú távon csökkentheti a krónikus betegségek előfordulását és javíthatja a lakosság életminőségét.

HIVATKOZÁSOK

Prior, J., Legg, R., & McIntyre, E. (2023). A participatory system map of the adverse influence of urban environments on population health: integrating urban development and preventive health expertise. *Public Health Research & Practice*. <https://doi.org/10.17061/phrp3342335>

INFORMÁCIÓK A SZERZŐRŐL

Devosa Iván
Károli Gáspár Református Egyetem, Pedagógiai Kar, Budapest
ivan@devosa.hu

CIKKINFORMÁCIÓK

Beküldve: 2025. 01. 29.
Elfogadva: 2025. 01. 31.
Megjelentetve: 2025. 03. 03.

Copyright © 2025 Devosa Iván. Kiadó: Magyar Népegészségügy Megújításáért Egyesület. Ez egy nyílt hozzáférésű cikk a CC-BY-SA-4.0 licenstszerződés alapján.